

ЗМІСТ

Передмова	5
1. Програма та організація навчальної діяльності студентів з курсу «Педагогіка»	8
2. Теоретичні основи складових компонентів педагогіки	10
2.1. Загальні основи педагогіки	13
Тема 2.1.1. Народна педагогіка, етнопедагогіка та педагогіка як окрема наука ..	13
Тема 2.1.2. Особистість учня, розвиток, виховання і формування особистості ..	20
Тема 2.1.3. Проблеми мети в педагогіці. Мета національного виховання	27
Тема 2.1.4. Учитель як організатор педагогічного процесу	33
2.2. Теорія виховання	38
Тема 2.2.1. Суть і зміст процесу виховання в національній школі. Закономірності та принципи виховання. Принципи національного виховання	38
Тема 2.2.2. Засоби, методи і прийоми виховання. Основи фізичного розвитку та зміцнення здоров'я дітей	42
Тема 2.2.3. Формування світоглядних позицій і розумовий розвиток школярів. Соціальний розвиток особистості школяра	45
Тема 2.2.4. Особистість і колектив. Основи виховної роботи в дитячих громадських організаціях. Виховні функції класного організатора та соціального педагога	58
Тема 2.2.5. Духовний розвиток особистості. Моральне та естетичне виховання. Трудове та економічне виховання. Система профорієнтації	69
Тема 2.2.6. Виховання свідомої дисципліни. Основи правового виховання. Позакласне і позашкільне виховання і навчання	77
Тема 2.2.7. Спільна виховна діяльність школи, сім'ї та громадськості	80
2.3. Дидактика	84
Тема 2.3.1. Предмет і основні категорії дидактики. Процес навчання, його структура. Різні підходи до навчання і їх характеристика	84
Тема 2.3.2. Закономірності та принципи навчання. Зміст освіти в національній школі	93
Тема 2.3.3. Методи і засоби навчання. Форми організації навчання. Урок в сучасній школі. Контроль, оцінка та облік навчальних досягнень учнів ..	100
2.4. Школознавство	113
Тема 2.4.1. Система освіти в Україні. Управління та керівництво школи ...	113
Тема 2.4.2. Методична робота в школі. Передовий педагогічний досвід	117
3. Лабораторно-практичний курс	120
3.1. Лабораторні заняття	120
3.2. Семінарські заняття та тематика рефератів	131

3.3. Питання для підсумкового контролю знань студентів	137
4. Самостійна робота студентів	140
4.1. Позакласне і позашкільне виховання і навчання (Самостійна робота № 1)	142
4.2. Національні особливості родинного виховання. Спільна виховна робота школи, сім'ї та громадськості. Робота в групах продовженого дня (Самостійна робота № 2)	144
4.3. Виховання свідомості дисципліни. Основи правового виховання. (Самостійна робота № 3)	147
4.4. Вивчення, узагальнення та поширення передового педагогічного досвіду (Самостійна робота № 4)	149
4.5. Різні підходи до навчання та їх характеристика (Самостійна робота № 5)	151
4.6. Система освіти на Україні. Загальна середня освіта в Україні (Самостійна робота № 6)	153
4.7. Тестовий контроль самостійної роботи студентів	154
4.8. Розв'язування проблемних ситуацій у педагогічній діяльності	162
4.9. Запитання та завдання для самостійної роботи студентів	169
4.10. Запитання, що виносяться на кваліфікаційний іспит	175
5. Вимоги до оформлення та тематика навчально-дослідної роботи студентів..	178
5.1. Реферат	178
5.2. Індивідуальне навчально-дослідне завдання	180
5.3. Тематика мікродосліджень	181
5.4. Тематика курсових робіт	184
6. Термінологічний словник	186
Література	224

ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Педагогіка» — одна із складових психолого-педагогічної підготовки майбутніх учителів, яка покликана сприяти оволодінню ними теоретичних основ сучасної педагогічної науки, розвитку професійного мислення, готувати до усвідомленого оволодіння професійними вміннями та навичками.

Курс «Педагогіки» передбачає вивчення студентами чотирьох розділів: загальні основи педагогіки, дидактика, теорія виховання та школознавство, які об'єднані у два модулі.

У першому модулі передбачається вивчення теоретико-методологічних основ педагогічної науки, її категоріального апарату, методи науково-педагогічних досліджень, а також основ теорії виховання.

Другий модуль курсу присвячений вивченню теорії освіти і навчання, основ управління та керівництва освітою і школою.

Курс «Педагогіки» має сприяти оволодінню майбутніми вчителями теоретичними основами педагогічної науки, готувати до осмисленого оволодіння професійними вміннями і навичками. Він повинен зайняти провідне місце в загальній системі загальнопедагогічної підготовки студентів педагогічного вузу, яка забезпечуватиметься вивченням теорії історії та прикладної педагогіки.

Вивчення курсу має за мету забезпечити необхідний обсяг теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які покликані сприяти розвитку професійного мислення, готувати до усвідомленого володіння професійними вміннями та навичками.

Курс педагогіки має сприяти оволодінню студентами такими знаннями:

- методологічних основ і категорій педагогіки;
- закономірностей розвитку і соціального формування особистості;
- розуміння сутності, цілей і завдань, форм і методів сучасного виховання та навчання;
- теоретичних і природничонаукових засад і засобів гігієнічного виховання дитини;
- індивідуально-психологічних особливостей особи на різних вікових етапах;

У процесі вивчення курсу студенти повинні оволодіти вміннями:

- аналізувати педагогічну ситуацію, проектувати результат і планувати систему педагогічного впливу на колектив і особу;

- аналізувати і оцінювати стан реально існуючих соціально-педагогічних явищ, причини і наслідки, характер виникнення їх і прогнозувати подальший розвиток;
- виявляти рівень навченості і вихованості учнів;
- проектувати розвиток особистості в колективі і поза школою;
- заздалегідь виявляти можливі труднощі і помилки учнів;
- виділяти і точно формулювати перед учнями конкретну педагогічну задачу;
- планувати свою роботу з керівництва навчальною і позакласною діяльністю учнів;
- теоретично обґрунтовано добирати методи, засоби, організаційні форми навчально-виховної роботи;
- передбачати характер зворотних реакцій учнів на заплановану схему педагогічного впливу;
- відбирати, аналізувати, синтезувати навчальний, програмовий, матеріал відповідно цілей навчання, виховання і розвитку учнів;
- здійснювати дидактичну переробку навчального матеріалу з урахуванням досвіду учнів і конкретних дидактичних задач;
- творчо і обґрунтовано будувати організаційно-педагогічну і логіко-педагогічну структури уроку;
- педагогічно грамотно ці доцільно визначати завдання для окремих учнів і колективу класу, змінювати їх логіку;
- планувати структуру дій учнів і педагогічне керівництво їх діяльністю;
- педагогічно доцільно застосовувати методи навчання і виховання, керувати поведінкою і активністю учнів;
- визначити зміни психічного стану дітей, розуміти і пояснювати особливості їхньої поведінки в різних життєвих ситуаціях;
- захоплювати учнів, зацікавлювати їх новими перспективами їх новими перспективами завдань, знань;
- швидко приймати рішення і знаходити надійніші засоби педагогічного впливу;
- встановлювати педагогічно доцільно стосунки з окремими учнями окремими групами і всіма учнівськими колективами;
- знаходити контакт, спільну мову і правильний тон з батьками, колегами-вчителями;
- приваблювати до себе вихованців, знаходити індивідуальний підхід до них;
- виявляти позитивні і негативні соціально-психологічні явища в школі;

- виявляти здібність до орієнтування і перебудови засобів діяльності за зміни умов;
- вести підсумкове оцінювання результатів і визначення подальших педагогічних завдань.